

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1967,Prezentacja-V-tomu-czasopisma-Aparat-Represji-w-Polsce-Ludowej-1944-1989-Lodz-5-m.html>
02.04.2026, 20:20

Prezentacja V tomu czasopisma „Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944-1989” - Łódź, 5 marca 2008 r.

05.03.2008

W dniu 5 marca br. w Łódzkim Domu Kultury odbyła się prezentacja najnowszego tomu periodyku naukowego IPN „Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944-1989”.

Jednym z powodów zorganizowania promocji właśnie w Łodzi jest fakt, że wśród tekstów zawartych w periodyku dwa dotyczą znaczących postaci świata nauki i kultury związanych z naszym miastem (Andrzeja Feliksa Grabskiego i Jerzego Kosińskiego). Artykuły dr. Sławomira M. Nowinowskiego, naczelnika Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Łodzi oraz dr. Janusza Wróbla, pracownika OBEP IPN w Łodzi, podejmują trudne i skomplikowane zagadnienia relacji świata nauki ze służbami specjalnymi PRL. Powstały w ramach realizowanego przez Instytut Pamięci Narodowej projektu badawczego „Aparat bezpieczeństwa PRL wobec środowisk twórczych i naukowych”.

W trakcie prezentacji wydawnictwa odbył się panel dyskusyjny, który poprowadził prof. dr hab. Andrzej Chojnowski, pracownik naukowy Instytutu Historii Uniwersytetu Warszawskiego, przewodniczący Kolegium IPN. W panelu udział wzięli autorzy wymienionych tekstów oraz prof. dr hab. Ryszard Terlecki - były dyrektor krakowskiego oddziału IPN, a obecnie poseł na Sejm RP, Wojciech Sawicki - zastępca dyrektora Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów IPN oraz prof. dr hab. Rafał Stobiecki - pracownik naukowy Instytutu Historii Uniwersytetu Łódzkiego.

Dyskusja służyła przede wszystkim przedstawieniu aktualnego stanu badań w zakreślonym przez ramy projektu obszarze badawczym.

***

Główną ideą przyświecającą twórcom wydawanego przy rzeszowskim oddziale IPN pisma jest pogłębianie oraz rozpowszechnianie wiedzy na temat zagadnień związanych z szeroko rozumianym problemem „struktur bezpieczeństwa” Polski Ludowej. Zawartość prezentowanego V tomu podzielona jest tradycyjnie już na kilka podstawowych działów:

Metodologia

- Wojciech Sawicki, Osobowe źródła informacji organów bezpieczeństwa Polski Ludowej
- Monika Komaniecka, Osobowe źródła informacji w technice operacyjnej

Struktury

- Tomasz Balbus, Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Legnicy (maj-grudzień 1945 r.). Struktura, kadry, działalność
- Krzysztof Szwagrzyk, Obsada personalna Informacji Wojskowej Śląskiego Okręgu Wojskowego 1945-1956

Artykuły

- Krzysztof Szwagrzyk, Działania Wojsk Bezpieczeństwa Wewnętrznego województwa wrocławskiego przeciwko oddziałowi Franciszka Olszówki ps. „Otto” (23 grudnia 1945 - 23 lutego 1946 r.)
- Dariusz Węgrzyn, Dzieje pewnego werbunku. UB wobec Jerzego Kurcyusza w latach 1947-1956
- Mirosław Sikora, Kierunki działań operacyjnych Służby Bezpieczeństwa wobec inteligencji technicznej na przykładzie kadry naukowej Politechniki Śląskiej i Politechniki Częstochowskiej
- Janusz Wróbel, Jerzy Kosiński a tajne służby
- Sławomir M. Nowinowski, Andrzeja Feliksa Grabskiego żywoty równoległe

Dokumenty

- Janusz Borowiec, Nadużycia funkcjonariuszy więzienia w Rzeszowie w świetle raportu naczelnika Wydziału ds. Funkcjonariuszy WUBP w Rzeszowie z listopada 1949 r.
- Paweł Skubisz, Casus Barana - rzecz o defraudacji funduszu operacyjnego SB
- Paweł Piotrowski, Formy działalności operacyjnej wywiadu cywilnego PRL. Instrukcja o pracy wywiadowczej Departamentu I MSW z 1972 r.
- Sławomir Cenckiewicz, „Endekoesbecja”. Dezintegracja Polskiego Związku Katolicko-Społecznego w latach 1982-1986

W oczach własnych

- Maciej Korcuć, „Moje bezpieczniejskie wojsko...”. Początki władzy komunistycznej w oczach płk. UB Józefa Jurkowskiego

Biogramy

- Jerzy Bednarek, Zygmunt Lercel (1921-1950), agent Głównego Zarządu Informacji Wojska Polskiego
- Ewa Leniart, Eustachy Roman Lech (1919-1991), prokurator WPR w Rzeszowie i Lublinie, sędzia WSR w Rzeszowie, adwokat
- Wojciech Frazik, Marian Stróżyński vel Marian Reniak (1922-2004), „agent wszechstronnie sprawdzony”, funkcjonariusz SB, literat
- Paweł Tomasiak, Adam Pietruszka (ur. 1938), zastępca dyrektora Departamentu IV MSW
- Aneta Nisiobęcka, Tadeusz Czyżewski (ur. 1940), zastępca naczelnika Wydziału VII Biura „B”, naczelnik Wydziału XII Biura „B” MSW

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

APARAT REPRESJI W POLSCE LUDOWEJ 1944-1989

zaproszenie

Instytut Pamięci Narodowej
- Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
Oddział w Łodzi

zaprasza na prezentację wydawnictwa

APARAT REPRESJI W POLSCE LUDOWEJ 1944-1989

w programie wystąpienia autorów oraz zaproszonych gości

Spotkanie odbędzie się 5 marca 2008 r. o godzinie 16.30
w łódzkim Domu Kultury przy ul. Traugutta 18, sala 221.

2

3

4